

Bénye Község Környezetállapot Jelentés 2020.

Bevezetés

A környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény (továbbiakban: Kvtv.) rendelkezik az önkormányzatoknak a környezet védelmét szolgáló feladatairól. A Kvtv. 12. § (3) pontja szerint az önkormányzatok kötelesek a környezet állapotát és annak az emberi egészségre gyakorolt hatását figyelemmel kísérni. A 46. § (1) pont e) bekezdése kimondja, hogy a települési önkormányzat a környezet védelme érdekében elemzi, értékeli a környezet állapotát illetékességi területén, és arról szükség szerint, de legalább évente egyszer tájékoztatja a lakosságot. A Kvtv. a környezeti állapotértékelés pontos tartalmát nem szabályozza.

Bénye Község Önkormányzata a fentiek tekintetében elkészítette Környezetállapot Jelentését.

I.

A környezet bemutatása

a.) Elhelyezkedés - Domborzat:

Bénye a Tápióság területén, a Bényei-patak magas domboktól ölelt völgyében helyezkedik el. Utcái hosszasan benyúlnak a dombok között húzódó völgyekbe, felülről mintha egy ötujjas kesztyűt látnánk. Bénye község az ország legrégebben keletkezett falvai közé sorolható.

Területének magassága átlagosan 170 méter tengerszint körüli.

b.) Éghajlat:

Bénye éghajlata átmeneti az alföldi és a hegyvidéki között, amely páratlan növénytakaságokat, jó természeti adottságokat eredményez. Jó bor- és gyümölcsstermő vidék, a szántóföldi kultúrákban is gazdag. Az évi középhőmérséklet 10,2 C° körüli, az évi napfénytartam 1950 óra fölötti. Évi csapadékmennyisége 540-580 mm.

c.) Vízrajz:

Bénye területét a Bényei-patak szeli át, mely a Tápióba folyik. Maga a faluközpont is a patak völgyében helyezkedik el. A település a Duna és a Tisza vízgyűjtő területének határán található.

d.) Talaj:

A felszínt nagyobb részben lösz, illetve löszös homok, kisebb részben futóhomok fedi. A löszön kialakult jó minőségű talaj adottságait kihasználva a környező oldalakon a szőlőművelésnek évszázados hagyományai vannak.

e.) Botanikai jellemzés:

Több facsoportot, ligetet és idős fa is található Bényén, amelyek tájképi szempontból a település kiemelkedő értékei és helyi védelemre is érdemesek lennének.

Igen értékes területek a löszdombok is, amelyek komplexitásuk miatt a földrajztudományi, a biológiai és az esztétikai tájértéket is képviselnek.

A szőlőművelés hagyományaként borászattal még ma is számos szőlősgazda foglalkozik, olyannyira, hogy Gombával közösen önálló hegyközséggel bírnak. Az 500 ha-t meghaladó területen található közös hegyközség, a Kunsági borvidék, Cegléd-Monor-Jászsági körzetén belül a Monor alkörzetéhez tartozik. Termőhelyi besorolását tekintve, teljes területén I. kateszteri besorolásba tartozik. Nagyon sok kiváló minőségű bort biztosító szőlőfajta található a hegyközség területén pl: Kékfrankos, Zweigelt, Chardonnay, Rajnai rizling Karát, Rizlingszilváni, Ottonel muskotály stb.

A fás társulások közt kiemelendő a kőrisek, tölgyliget, kocsányos tölgyek, a Bénye-patak melletti erdőfolt, valamint a fehér fűz csoportok.

f.) Állatvilág:

Számos költő madárfajjal büszkélkedhet a település, köztük megtalálhatóak fokozottan védett fajok is, mint például a gyurgyalag. A löszfalak a partifecske fészkelő üregeinek ad otthont.

A védett emlősök közül a területen egyes denevér fajok, cickányok, pelék, menyét, és a hermelin is gyakran észlelhetők. Emellett őzekről, szarvasokról, valamint nyulaktól hangos az erdő. Nem ritka, hogy rókalyukra bukkannak a kirándulók.

Kétéltűek és hüllők közül gyakrabban megfigyelhető a zöld és fürgegyík, a zöld leveli, és erdei béka, valamint a barna és zöld varangy.

A rovarokkal kapcsolatban elmondható, hogy megtalálható a nagy hőscincér, a szarvasbogár is, valamint számos lepkefajjal büszkélkedhet a település.

g.) Lakosság:

A település területe 16,52 km². Bénye az ország legrégebben keletkezett falvai közé sorolható, mégis a török uralom után elhagyott hely volt. A törökök kiűzése után az elnéptelenedett falut a Fáy család felvidéki evangélikus szlovákokkal telepítette be. Az első telepes családok Besztercebánya (Zólyom vármegye) környékéről érkeztek. 2020-ra lakossága meghaladta az 1200 főt, ami évről évre folyamatosan növekszik.

A község lakásállománya az évek során egyenletes tempóban fejlődött, évről-évre épülnek új lakások, amiket csak új területek biztosításával lehet megvalósítani. A lakások nagysága az országos átlagnak megfelel, közművel való ellátottság tekintetében jónak minősül.

h.) A község belterülete

Bénye belterülete az északról és délről dombokkal övezett, kelet-nyugati irányú Bényei-patak völgyében fekszik. A települést övező dombokat, dűlőket, völgyeket a köznyelv és a szájhagyomány különféle nevekkkel illeti: Melegvölgy, Kisasszony-völgy, Papp-hegy, Csillag-hegy, Kis-hegy, Öregkertek, Pilis, Dolina, Templom-hegy. A belterületen ill. a völgyön keresztülhaladó 3112. sz. úton kelet felé Kávára, nyugat felé Gombára juthatunk. A főút mellet Gomba és Bénye már összeépült. A belterületre többé-kevésbé szabályos fésűs beépítés jellemző.

II. Természet és tájvédelem

A község fő értéke az ökológiai folyosóként is szolgáló patakvölgyek és a hozzájuk szorosan kapcsolódó területek.

a.) Országos jelentőségű védett terület:

Bénye Község közigazgatási területét nem érinti Országos Jelentőségű Természeti Terület, de azzal közvetlenül határos a Tápió-Hajta Vidéke Tájvédelmi Körzet, mint országos jelentőségű természeti terület fontos részét képezi a tájnak, aminek a község is része.

b.) Natura 2000 hálózat területei:

Natura 2000 besorolás alá tartozik a Bényei-patak mentén található Kisasszony-völgy, ami egyedi tájértéket képvisel a településen.

c.) Helyi jelentőségű védett természeti területek:

Helyi jelentőségű természetvédelmi területként, a természet védelméről szóló 1996. évi LIII törvény előírásai szerint kell kezelni az alábbi területek: Gázsik-rét, Kossuth utcai kettős tölgyfásor, rendszeres gondozásuk, fenntartásuk a tulajdonos, vagy a kezelő kötelezettsége.

d.) Műemlékvédelem:

A falu büszkesége és egyetlen temploma az evangélikus templom. Műemlék mivolta és igen ritka típusú barokk fedélszéke teszik különlegessé.

Több helyi védelem alá helyezésre ajánlott épületek, épített értékek, egyedi tájértékekkel büszkélkedhet a település. Ezek: Jókai utca 6., Kölcsey utca 28., valamint a Kölcsey utca 45.

Egyedi tájértékek közül említésre méltók a vallási élettel, történelmi eseményekkel kapcsolatos építmények, emlékművek. Például ilyen vallási, településsel kapcsolatos emlék a Polgármesteri Hivatal kertjében álló Szent Vince szobor.

III. Levegőtisztaság, és zaj

A 4/2002 (X.7.) KvVM rendelet alapján az ország légszennyezettségét szempontjából zónákba sorolja. Bénye község a „10. Az ország többi területe” besorolású zónába tartozik, ami a legkevésbé szennyezett területi kategória. Általánosságban elmondható, hogy a levegőminőség jó. Minőségét leginkább az alternatív (vegyes, szén, fa) fűtési rendszerek, illetve a

hulladékégetés befolyásolja.

A település zaj szennyezettség tekintetében szerencsésnek mondható. A településen a gépjárműforgalom, teherforgalom alacsony aránya jellemző a fő közlekedési utakon, mivel a község nem szolgál folyosóként nagyobb átmenő forgalom számára. Bénye községben vasútállomás nem található, a jelentősebb távolságban haladó vasútvonal zajterhelése határérték alatt van.

A területen a zajterhelési határértékek:

06:00-22:00 között 50 dB,

22:00-06:00 között 40 dB.

A település közigazgatási területén nem működik olyan telephely, ami jelentős zaj, illetve rezgéshatással járna.

IV. Hulladékkezelés

a) Szolgáltatás

Bénye Község Önkormányzata a közigazgatási területén fekvő ingatlanok tulajdonosainál keletkező települési szilárd hulladék kezelésére kötelezően ellátandó közszolgáltatásként hulladékkezelési közszolgáltatást szervez és tart fenn. A hulladékszállítását, és a hulladék szakszerű feldolgozását a DTKH Nonprofit Kft. végzi.

A szolgáltatás kiterjed:

- a szolgáltató szállítóeszközehez rendszeresített gyűjtőedényben, illetve műanyag hulladékgyűjtő zsákban, a közterületen, vagy ingatlanon összegyűjtött települési szilárd hulladék rendszeres begyűjtésére és elszállítására,
- az ártalmatlanítást szolgáló létesítmény, gépek, berendezések és épületek működtetésére, begyűjtőhelyek működtetésére

- Szelektív hulladékgyűjtés

A szolgáltató az elkülönítve elhelyezett hulladéktípusok (műanyag, fém, papír, üveg) begyűjtését megszervezi és a szolgáltatást folyamatosan ellátja.

- Biológiailag lebomló hulladékgyűjtés

A szolgáltató az elkülönítve elhelyezett biológiailag lebomló hulladékok begyűjtését megszervezi és a szolgáltatást folyamatosan ellátja.

- Lomtalanítás

A lomtalanítást a szolgáltató végzi évente kétszer alkalommal, külön díj felszámítása nélkül. A lomtalanítás során csak a lakóépületekben képződött és felhalmozódott települési szilárd hulladék szállítható el, ami nem fér el a rendszeresített gyűjtőedényzetben.

b) Közterületek tisztántartása

Ezt a feladatot az önkormányzat maga végzi. A forgalmasabb gyalogos közlekedési csomópontokon hulladékgyűjtő edényzetek kerültek kihelyezésre, melyet az önkormányzati dolgozók rendszeresen ürítenek, karban tartanak.

Komoly problémát jelentenek az illegális hulladéklerakások, amelyek veszélyességükön túl a táji értéket is jelentősen rombolják.

c) Speciális hulladékok

Az egészségügyi hulladékok előfordulása a háziorvosi, fogorvosi, védőnői szolgálathoz köthetően fordulnak elő, mely hulladékok kezelését a Nemzeti Hulladékgazdálkodási Koordináló és Vagyonkezelő Zrt. végzi.

Az építési és bontási hulladékok elhelyezésére a DTKH Ceglédi telephelyén van lehetőség.

V.

Szennyvízelvezetés

A település szennyvízelvezetése és szennyvíztisztító rendszerével kapcsolatos feladatokat a Tiszamenti Regionális Vízművek Zrt. végzi.

VI.

Nagyobb környezethasználó üzemek

Bénye község területén jelenleg nincs olyan üzem, amely jelentős környezeti hatással bírhat, vagyis melynek működéséhez az illetékes környezetvédelmi hatóság által kiadott környezetvédelmi engedély szükséges.

Gomba, 2021. március 1.

Készítette:

Pirikisz Diána
aljegyző